

Re-Accredited by NAAC with 'A' Grade

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel: +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free: 1800 2333 011, Fax: +91 - 261 - 2227312

E-mail: info@vnsgu.ac.in, Website: www.vnsgu.ac.in

-: પરિપત્ર :-

યુનિવર્સિટી સંલગ્ન તમામ અનુસ્નાતક કેન્દ્ર ચલાવતી કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ તથા ડિપાર્ટમેન્ટનાં વડાશ્રીને જણાવવાનું કે, ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસસમિતિએ તેની તા. ૨૫/૦૮/૨૦૨૧ ની સભામાં તૈયાર કરેલ એમ.એ. સેમેસ્ટર-૧ થી ૪ (નવીન) રેગ્યુલર અને એમ.પાર્ટ-૧ અને ૨ એક્સટર્નલ અભ્યાસક્રમ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩ અને ૨૦૨૩-૨૪ માટે અમલ આવે તે રીતે વિનયન વિદ્યાશાખાના અધ્યક્ષશ્રીએ વિનયન વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ સ્વીકારેલ જે અંગે વિચારણા કરતા એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૩૧/૦૮/૨૦૨૧ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨૩ થી મંજૂર કરેલ છે. તેની જાણ સંબંધકર્તા શિક્ષકોને અને વિદ્યાર્થીઓને કરવી. તદઉપરાંત તનો અમલ કરવો.

એકેડેમિક કાઉન્સિલ તા.૩૧/૦૮/૨૦૨૧ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક:૨૩

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસસમિતિએ તેની તા.૨૫/૦૮/૨૦૨૧ ની સભામાં તૈયાર કરેલ એમ.એ. સેમેસ્ટર ૧ થી ૪ (નવીન) રેગ્યુલર અને એમ.પાર્ટ-૧ અને ૨ એક્સટર્નલ અભ્યાસક્રમ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩ અને ૨૦૨૩-૨૪ માટે અમલ આવે તે રીતે વિનયન વિદ્યાશાખાના અધ્યક્ષશ્રીએ વિનયન વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ સ્વીકારેલ તે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(બિડાણ: ઉપર મુજબ)

ક્રમાંક : એકે./પરિપત્ર/૧૩૨૩૭/૨૦૨૧

તા. ૦૩-૦૯-૨૦૨૧

ઈ.ચા. કુલસચિવ

પ્રતિ,

૧) યુનિવર્સિટી સંલગ્ન તમામ અનુસ્નાતક કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ, તથા ડિપાર્ટમેન્ટનાં વડાશ્રી.

૨) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારૂ.

એમ.એ. પાર્ટ - ૧ (External)

(સને વર્ષ ૨૦૨૧- ૨૦૨૨ , ૨૦૨૨- ૨૦૨૩ , ૨૦૨૩ - ૨૦૨૪)

Core course:001

ગુજરાતી પેપર-૧. સાહિત્ય સ્વરૂપ - કૃતિઓ

હેતુ: ખંડકાવ્ય સ્વરૂપની અન્ય સાહિત્ય સ્વરૂપોની તુલનાએ સમજ પ્રાપ્ત થાય.

એકમ-૧ ખંડકાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ અને લક્ષણો, ખંડકાવ્ય સ્વરૂપની વિકાસરેખા

એકમ-૨ ખંડકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપ અને ટૂંકીવાર્તા સ્વરૂપની તુલના.

એકમ-૩ શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડકાવ્યો -સં. ચિનુ મોદી , સતીશ વ્યાસ , આદર્શ પ્રકાશન

એકમ-૪. 'બાહુક' - ચિનુ મોદી , આદર્શ પ્રકાશન

એકમ - ૫. પૂર્વાલાપ - કાન્ત ,

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. ખંડકાવ્ય સ્વરૂપ વિકાસ - ચિનુ મોદી
૨. ખંડકાવ્ય - જયદેવ શુક્લ
૩. સાહિત્ય સ્વરૂપશ્રેણી - સુમન શાહ
૪. સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો- પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૫. બાહુક -લે. ચિનુ મોદી , આદર્શ પ્રકાશન
૬. શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડકાવ્ય - ચિનુ મોદી , સતીશ વ્યાસ , આદર્શ પ્રકાશન
- ૭ મુક્ત દીર્ઘ કવિતા - દીપક રાવલ , પાર્થ પ્રકાશન
૮. સાહિત્ય સ્વરૂપો - કે.સી.મહેતા
૯. આપણા ખંડકાવ્ય - સં. ધીરુભાઈ ઠાકર

શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડકાવ્ય - ચિનુ મોદી , સતીશ વ્યાસ , (અભ્યાસક્રમ માટે પસંદગીના ખંડકાવ્ય)

૧. વસંતવિજય - કાન્ત
૨. ચક્રવાક મિથુન - કાન્ત
૩. ગ્રામમાતા - કલાપી
૪. તુકારામનું સ્વર્ગારોહણ - રા.વિ. પાઠક
૫. છેલ્લી પૂજા - પ્રહલાદ પારેખ
૬. જરાયુ - સિતાંશુ

વિનયન વિદ્યાશાખા વતી મંજુલ

કોષ્ટક

ઉપલબ્ધ

ડોન. આદર્શ સેટી,

હા. ન. દ. યુ. યુનિ. ગુજા.

એમ. એ. પાઠ - ૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩, ૨૦૨૩-૨૪)

Core course: 002

ગુજરાતી પેપર- ૦૨ ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા-પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા

હેતુ: ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસકોની વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે અને મૂળ સુધી પહોંચીને કૃતિનિષ્ઠ સૌન્દર્યની આનંદાનુભૂતિ કરી શકે.

એકમ - ૧.

૧.૧ રસ સિદ્ધાંતની વિચારણા અને રસની પરિભાષા

રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સંબંધી ભદ્ર લોલ્લટ, ભદ્ર શંકુક, ભદ્ર નાયક, અને આચાર્ય અભિનવગુપ્તના મતની સમીક્ષા.
ભરતનું રસસૂત્ર, ભાવ, સ્થાયી ભાવ, વિભાવ-અનુભાવ, સાત્ત્વિક ભાવ અને સંચારી ભાવની સમજૂતી
રસ અને રસાભાસ, ભાવ અને ભાવાભાસ
રસ પ્રતીતિનાં વિધનો.

૧.૨. ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિચારણા

ધ્વનિની વ્યાખ્યા, ધ્વનિનું સ્વરૂપ, આનંદવર્ધનના મતે.
ધ્વનિના આધારે કાવ્યનાં પ્રકારો, વસ્તુ ધ્વનિ, અલંકાર ધ્વનિ અને રસ ધ્વનિ.
ધ્વનિ કાવ્યના પ્રભેદો : વિવક્ષિતાન્યપરવાચ્ય અને અવિવક્ષિતવાચ્ય ધ્વનિ.

એકમ - ૨.

૨.૧ કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણા

કુંતકની કાવ્યની વ્યાખ્યા, કુંતકનો વક્રોક્તિ વિચાર
વક્રોક્તિના પ્રકારો, કાવ્યના ત્રણ માર્ગો અને પ્રકારો.

૨.૨ રમણીયતાની વિભાવના.

જગન્નાથના મતે રમણીયતાની વિભાવના

જગન્નાથની કાવ્યની વ્યાખ્યા અને તેના અર્થો. જગન્નાથે દર્શાવેલ કાવ્યના ચાર પ્રકારો

એકમ - ૩.

૩.૧. પ્લેટો, એરિસ્ટોટલ

૩.૨ લોન્જાઈનસ

એકમ - ૪.

૪.૧. ટી.એસ.એલિયટ

૪.૨ સુઝાન લેગર

એકમ -૫ ટૂંક નોંધ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. ભારતીય સાહિત્યમાં વિચાર પરંપરા- તપસ્વી જાન્ડી.
૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા- બહેચરભાઈ પટેલ
૩. અભિનવ ગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો.- લે. નગીનદાસ પારેખ
૪. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત- નટુભાઈ રાજપરા અને જયંત કોઠારી
૫. ધ્વન્યાલોક - ડોલરરાય માંકડ
૬. ધ્વન્યાલોક - આનંદવર્ધન
૭. આનંદવર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર- નગીનદાસ પારેખ
૮. રસ સિદ્ધાંત : એક પરિચય - ડો. પ્રમોદકુમાર પટેલ
૯. કુંતકનો વિચાર- નગીનદાસ પારેખ
૧૦. કુંતકનો વક્રોક્તિવિચાર- ડો. રમેશ શુક્લ

એમ. એ. પાર્ટ - ૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩, ૨૦૨૩-૨૪)

Core course: 003.

ગુજરાતી પેપર- ૩ ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

હેતુ :વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પ્રવૃત્તિ પરત્વે અભિમુખ બુને અને વિવેચન વિશેની સમજ કેળવાય.

એકમ-૧.

- ૧.૧ નર્મદની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો ?
કવિ અને કવિતા વિશેના નર્મદના વિચારો .
રસજ્ઞાન ,જોસ્સો ,રસ અને તર્કશક્તિ અંગે નર્મદનાં વિચારો.
નર્મદની દૃષ્ટિએ કવિતાનું પ્રયોજન.
- ૧.૨. નવલરામની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો .
કવિ અને કવિતા વિશેના નવલરામના વિચારો .
જુસ્સો, રસ , તર્ક અંગે નવલરામના વિચારો.

એકમ-૨.

- ૨.૧ રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્યવિભાવના.
કવિ અને કવિતા વિશેના રમણભાઈના વિચારો.
ચિત્ત:ક્ષોભ એટલે શું. તે સમજાવી રમણભાઈની કાવ્યવિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્યવિભાવનાની મર્યાદાઓ, શીઘ્ર કવિતાના વિચારો.
- ૨.૨ બ. ક. ઠાકોરની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
એમની દૃષ્ટિએ ઉત્તમ કવિતા કોને કહેવાય તે વિગતે ચર્ચા,
વિચારપ્રધાન કવિતાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
ઠાકોરની દ્રષ્ટિએ પ્રતિભા એટલે શું.? પ્રતિભાબીજની માવજતમાં નડતા વિઘ્ન વિશે ચર્ચા કરો.

એકમ- ૩

- ૩.૧ રામનારાયણ વિ. પાઠકની કાવ્યવિભાવના.
કવિ અને કવિતા વિશેના રા.વિ.પાઠકનાં વિચારો
રા.વિ.પાઠકની 'રહસ્ય' સંજ્ઞા-વિભાવના
- ૩.૨ ઉમાશંકર જોશીની કાવ્યવિભાવના.
કવિ અને કવિતા વિશેના ઉમાશંકરના વિચારો ,
કવિકર્મ અને સર્જનપ્રક્રિયા અંગેના વિચારો .
કલા અને નીતિ અંગેના ઉમાશંકરના વિચારો .

એકમ - ૪.

- ૪.૧. વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી ની વિચારણા
કવિ, કાવ્ય ,કવિકર્મ ,સર્જન પ્રક્રિયા ,
કાવ્ય અને જીવન, કાવ્ય અને નીતિ
કાવ્ય અને ભાષા વિશેના વિષ્ણુ પ્રસાદ ત્રિવેદીના વિચારો
- ૪.૨. સુરેશ જોશીની કાવ્યવિભાવના .
સાહિત્યની કલાઅભિમુખતા અને શુદ્ધ કલા વિશેના વિચારો .
રૂપનિર્મિતિ અંગેના વિચારો
ભાષાકર્મ અને સંક્રમણ વ્યાપાર અંગેના વિચાર.

એકમ - ૫ ટૂંક નોંધ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની: શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય: હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. પ્રતીતિ - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૬. વિવેચનપોથી : શિરીષ પંચાલ
૭. નર્મદ એક અધ્યયન - રમેશ શુક્લ
૮. વિવેચક નવલરામ - પૂર્ણિમા ભટ્ટ
૯. બ.ક.ઠાકોરનો કાવ્ય વિચાર - હર્ષદ ત્રિવેદી
૧૦. વિવેચનનો અનુબંધ - ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા

એમ. એ. પાર્ટ - ૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩, ૨૦૨૩-૨૪)

Elective course:001

ગુજરાતી પેપર-૪ આધુનિક સાહિત્ય - અનુઆધુનિક સાહિત્ય

હેતુ: આધુનિકતા અનુઆધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો આ સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે.

એકમ-૧ આધુનિકતાની વિભાવના

૧.૧ આધુનિક સંજ્ઞા પરિચય, પરંપરાગત, સમકાલીન, અર્વાચીન સંજ્ઞાઓ સાથેનો સંબંધ

૧.૨. આધુનિક સાહિત્યનાં લક્ષણો

૧.૩ આધુનિક સાહિત્યને પ્રેરનારાં પરિબલો

૧.૪ કવિતા, ટૂંકીવાર્તા અને નવલકથા પર આધુનિકતાનો પ્રભાવ.

એકમ-૨. અનુઆધુનિકતાની વિભાવના, નારી ચેતના અને દલિત ચેતના

એકમ-૩ 'ટોળું' - ઘનશ્યામ દેસાઈ તથા 'ફેરો' - રાઘેશ્યામ શર્મા

એકમ-૪. ગુજરાતી દલિત કવિતા - સં. નીરવ પટેલ તથા 'એક ડગલું આગળ' - પારુલ દેસાઈ

એકમ-૫. ટૂંક નોંધ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. 'ટોળું' - ઘનશ્યામ દેસાઈ આર.આર. શેઠ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૨. 'ફેરો' - રાઘેશ્યામ શર્મા, પાર્શ્વ પ્રકાશન
૩. સાહિત્યમાં આધુનિકતા- સુમન શાહ
૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ- પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. આધુનિકતા: એક સંકુલ સમ્પ્રત્યય- બિપિન આશર
૬. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી
૭. ગુજરાતી કથાવિશ્વ - બાબુ દાવલપુરા
૮. કવિતામાં આધુનિકતા - ભોળાભાઈ પટેલ
૯. આધુનિક કવિતા - નિરંજન ભગત
૧૦. નવલકથા શિલ્પ અને સર્જન - નરેશ વેદ
૧૧. ઘનશ્યામ દેસાઈ ગ્રંથ - સં. ઊર્મિ દેસાઈ, રમેશ ઓઝા, ભવન્સ પ્રકાશન
૧૨. ચંદ્રકાંત બક્ષીથી ફેરો - સુમન શાહ
૧૩. ગુજરાતી દલિત કવિતા - સં. નીરવ પટેલ સાહિત્ય અકાદમી દિલ્હી
૧૪. એક ડગલું આગળ - પારુલ દેસાઈ
૧૫. અનુઆધુનિક સાહિત્ય અને આપણે - સુમન શાહ

એમ.એ. પાર્ટ - ૧

ગુજરાતી પેપર - ૫. તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ: સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ-૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ-૨ તુલનાત્મક સાહિત્યના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર. (ફ્રેન્ચ અને અમેરિકન અભિગમ સંદર્ભે)

એકમ-૩ 'જયસોમનાથ' ક.મા.મુનશી તથા 'સોમતીર્થ' રઘુવી ચૌધરીની નવલકથાની વિષયવસ્તુ અને પાત્રલક્ષી તુલના

એકમ-૪ 'કૃષ્ણાયન' કાજલ ઓઝા તથા 'દ્રોપદી' પ્રતિભારાયની નવલકથાની વિષય વસ્તુગત અને પાત્રલક્ષી તુલના

એકમ - કૃતિલક્ષી ટૂંકીનોંધ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. કૃષ્ણાયન- કાજલઓઝા , નવભારત પ્રકાશન
૨. દ્રોપદી - પ્રતિભારાય , અરુણોદય પ્રકાશન
- ૩ તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરુ પરીખ
૪. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં - અશ્વિન દેસાઈ
૫. તુલનાત્મક સાહિત્યાભ્યાસ - વસંત બાપટ અનુ.-જયા મહેતા , જશવંતી દવે
૬. તુલનાત્મક સાહિત્ય : સિદ્ધાંત અને વિનિયોગ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૭. તુલનાત્મક સાહિત્ય- ચૈતન્ય દેસાઈ
૮. પ્રત્યક્ષ - ઓનલાઈન
૯. તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઇન્દ્રનાથ ચૌધરી.